

Το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας και αι διαφοραί αυτής από τας άλλας «Εκκλησίας» (Αρχιμ. Νικόδημος Μπαρούσης, Ηγούμενος Ι. Μονής Παναγίας Χρυσοποδαριτίσσης)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Νοεμβρίου 25, 2017

Συγκρίνων κάποιος τήν ἐποχή μας πρός ἄλλες παλαιότερες διαπιστώνει ὅτι ἄρκετοί ἄνθρωποι, ὀλίγον ἕως πολύ, παραδέχονται ὅτι ὑπάρχει κάποιος θεός. Εὐκολότερα μάλιστα αὐτοί δέχονται τόν Χριστόν ὡς ἕνα σοφὸ διδάσκαλον, ὡς μίαν ἐξαιρετικὴν προσωπικότητα, ἀλλὰ ὄχι ὡς τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.

Ὅμως, ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος, περισσότερο ὄλων, δυσκολεύεται νά ἀποδεχθῆ τήν Ἐκκλησία. Πράγματι, διά τούς περισσότερους, ἡ προσέγγισις τοῦ Θεοῦ προσκρούει εἰς τόν θεσμό τῆς Ἐκκλησίας, ἕναν θεσμό ἀκατανόητο κατ' αὐτούς καί ἀπαράδεκτο. Ἀκόμη καί πολλοί ὀρθόδοξοι χριστιανοί, οἱ ὅποιοι ἐκκλησιάζονται τακτικῶς, δέν ἀποδίδουν ἐν πολλοῖς εἰς τήν Ἐκκλησία τήν θέσι, τήν ὁποίαν αὐτὴ ἔχει διά τήν ἐπίτευξι τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς.

Συνήθως αὐτοί διερωτῶνται: **Τί μᾶς ἐμποδίζει νά συνδεθοῦμε ἀμέσως μετὰ τοῦ Χριστοῦ;**

Ἐφόσον διαβάζομε τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, προάγομε τήν χριστιανικὴν διανόησι, ἀσκούμεθα φιλοτίμως εἰς τήν αὐτοκυριαρχία καί τηροῦμε ἱκανοποιητικῶς τίς ἐντολές, **γιατί πρέπει νά χρησιμοποιοῦμε ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀνθρώπινα**, εὐτελεῖ γιὰ τήν θεία μεγαλειότητα «μέσα», **τὰ ὁποῖα διαθέτει ὁ θεσμός τῆς Ἐκκλησίας;**

Γιατί πρέπει νά ἐνταχθῆ κάποιος εἰς τόν «θεσμικό» λαό τοῦ Θεοῦ, δηλαδή τήν Ἐκκλησία, καί νά τεθῆ ὑπό τήν ἀυθεντία μιᾶς ἱερᾶς παραδόσεως καί μιᾶς ἐπιγείου ἱεραρχίας;

Ἀσφαλῶς, **ἡ ἀπάντησις εἶναι ἀπλή:** Διότι ἔτσι ἠθέλησε ὁ Χριστός, νά δημιουργηθῆ, διά τῆς Ἐκκλησίας, μία ἀληθῆς κοινωνία, ἐντός τῆς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι θά ζοῦν διά τοῦ Χριστοῦ ἐν Χριστῷ. Καί ἡ θέλησις αὐτὴ τοῦ Χριστοῦ διά τήν ὑπαρξι τῆς Ἐκκλησίας **δέν ἔχει χαρακτῆρα προαιρετικό**. Ἀντιθέτως μάλιστα, **ταυτίζεται ἀπολύτως μέ ὀλόκληρο τό ἔργο τῆς σωτηρίας**, γεγονός τό ὁποῖον ὡς αὐτονόητο δέν λέγεται συχνά, καί διά τοῦτο ἀναφύονται ὅλες οἱ προηγούμενες ἀμφισβητήσεις.

Ἡ ἁμαρτία, ὡς γνωστόν, **εἶναι αἰτία διχασμοῦ**. Αὐτή χωρίζει τόν ἄνθρωπο ἀπό τόν Θεό, αὐτή διαλύει τίς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων μεταξύ τους, γεγονός μαρτυρούμενον εἰς ὅλην τήν ἀνθρωπίνην ἱστορίαν, ἀπό τοῦ Ἀδάμ, τοῦ Ἄβελ καί τοῦ Κάιν, τοῦ πύργου τῆς Βαβέλ, ἕως τῶν συγχρόνων παγκοσμίων πολέμων, τῶν στρατοπέδων συγκεντρώσεως καί τῶν γενοκτονιῶν εἰς τήν ἐγγύς Ἀνατολή.

Ἀντιθέτως, τό ἔργο τῆς σωτηρίας, τό ἐπιτελούμενον ὑπό τοῦ Χριστοῦ, εἶναι οὐσιαστικῶς ἔργο συμφιλίωσης, ἔργο ἐπισυναγωγῆς, ἔργο ἐνώσεως τοῦ ἀνθρώπου μετά τοῦ Θεοῦ καί τοῦ πλησίον, διά τῆς συμμετοχῆς τῶν ἀνθρώπων εἰς τήν θείαν χάριν, ἡ ὁποία τούς καθιστᾷ μετόχους μιᾶς κοινῆς θεανθρωπίνης ζωῆς, δηλαδή τούς «ἐκκλησιαστικοποιεῖ», τούς καθιστᾷ Ἐκκλησία.

Ὅμως, **ὑπάρχουν μερικοί, οἱ ὁποῖοι, εἰς τήν ἐνότητα αὐτήν, ἀντιτείνουν τήν ὕπαρξι «πολλῶν ἐκκλησιῶν»**, ὡς λέγουν, καίτοι ὁμολογοῦν ὅτι πιστεύουν «εἰς μίαν, ἀγίαν, καθολικήν καί ἀποστολικήν Ἐκκλησίαν». Θά πρέπη λοιπόν νά διευκρινισθῇ ὅτι, **μόνον μία Ἐκκλησία εἶναι δυνατόν νά ὑπάρχη, ἡ ὁποία νά μᾶς ἐνώνη μέ τόν Χριστόν**, ὅπως ἡ ἄμπελος ἐνώνει ἐν ἑαυτῇ τά κλήματα. Καί τῆς ἀμπέλου αὐτῆς γινόμεθα μέλη δι' ἐνός μυστηρίου, τοῦ ἱεροῦ βαπτίσματος, τό ὁποῖο μᾶς «ἐκκλησιαστικοποιεῖ», μᾶς εἰσάγει δηλαδή εἰς τήν ἐν Χριστῷ ζωήν, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς εἶναι μία καί μοναδική, ἐφόσον ἕνας εἶναι καί ὁ Χριστός.

Ἡ «μυστηριακή» αὐτή ἄμπελος, ἡ Ἐκκλησία δηλαδή, περί τῆς ὁποίας ὠμίλησε ὁ Χριστός, προκειμένου νά κρατῇ ζωντανά τά κλήματά της, δηλαδή τά μέλη της, πρέπει συνεχῶς νά τά τρέφῃ καί νά τά ποτίζῃ μέ τά νάματα τῆς θείας χάριτος. Ἔτσι ὁ κυριώτερος σκοπός της εἶναι νά παραθέτῃ συνεχῶς «τράπεζαν», νά προσφέρῃ εἰς τά μέλη της «δεῖπνον», τό Κυριακόν λεγόμενον Δεῖπνον, νά τελῇ δηλαδή τήν **Θεία Εὐχαριστία**.

Αὐτή ἡ ἐνωσις τῶν μελῶν «ἐν τῇ ἀμπέλῳ» τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι ἀλληγορική, συμβολική, ἰδεαλιστική, ἀλλ' εἶναι πραγματική, βιωματική, καί διά νά ἐπιτευχθῇ πρέπει νά ὑπάρχη ἀλληλοπεριχώρησις τοῦ Χριστοῦ μετά τῶν ἀνθρώπων. Τοῦτο πραγματοποιεῖται **διά τῆς κοινωνίας τοῦ δεσποτικοῦ σώματος καί αἵματος τῆς θείας Εὐχαριστίας**, δι' ὃ καί ἡ Ἐκκλησία ὑπάρχη κυρίως διά νά τελῇ τήν θεία Λειτουργία.

Ἔτσι, **ἡ Θεία Εὐχαριστία ταυτίζεται μέ τήν Ἐκκλησία**, εἶναι μία καί μοναδική, ὅπως ἐκείνη, ἡ ὁποία τῆς μεταδίδει ὅλα τά ἰδιώματά της, καί τήν καθιστᾷ ἁγία, λόγω τῆς ἀγιότητος τοῦ δεσποτικοῦ σώματος καί αἵματος, ἔστω καί ἂν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀπαρτίζουν τήν ἐκκλησιαστική σύναξιν, εἶναι εὐτελεῖς, ἀνάξιοι καί ἁμαρτωλοί. Κατά συνέπειαν, **ὁ μοναδικός χῶρος, ἐντός τοῦ ὁποίου δύναται νά ἐνωθῇ ὁ ἄνθρωπος μετά τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ Ἐκκλησία**, διότι αὐτή ἔχει τήν «δόξαν τοῦ Θεοῦ», δηλαδή τήν ἄκτιστον αὐτοῦ ἐνέργειαν, διά τῆς ὁποίας μόνον

ήμπορεί ο κτιστός άνθρωπος νά ένωθῆ μετά τοῦ ἀκαταλήπτου Θεοῦ. Καί **εἶναι ὄντως Ἐκκλησία μόνον ἢ σύναξις ἐκείνη, ἢ ὁποία ἔχει τήν ἀληθῆ, τήν αὐθεντική, τήν ὀρθή δόξαν τοῦ Θεοῦ.**

Κάθε ἄλλη δόξα πλὴν τῆς «ὀρθοδοξίας», ὅσον σεβαστή, ὅσον έντυπωσιακή καί ἄν εἶναι, οὐσιαστικῶς **εἶναι νόθος, εἶναι μία συγκεκρικαλυμμένη πλάνη**, καί διά τοῦτο **ἀδυνατεῖ νά ένωση ἀληθῶς τόν ἄνθρωπο μετά τοῦ Θεοῦ.** Ἔτσι, **μόνον ἢ θεία Εὐχαριστία τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας δύναται νά σώση τόν ἄνθρωπο.**

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι εἰκὼν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, καί συνάγεται διά νά ιερουργήσῃ τήν θεία Εὐχαριστία νά τελέσῃ δηλαδή τήν θεία Λειτουργία, ἢ ὁποία εἶναι «εἰκὼν μία ἑνός σώματος τῆς τοῦ Σωτῆρος πολιτείας, πάντα αὐτῆς τά μέρη ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους». **Ἡ αὐθεντικότης τῆς Ἐκκλησίας διαφαίνεται ἐκ τῆς θείας Λειτουργίας, τήν ὁποίαν ἐπιτελεῖ.** Δέν εἶναι τυχαῖον ὅτι, ἀφότου ἢ «τιμῆ» τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔπαυσε νά εἶναι καί «τιμῆ» τῆς Ρώμης, διεμορφώθησαν εἰς τόν χριστιανικό κόσμον δύο κέντρα, δύο θεολογικοί πόλοι, ἢ ἰδιαιτερότητος τῶν ὁποίων ἐμφαίνετο κυρίως εἰς τήν τέλεσι τῆς θείας Λειτουργίας.

Ὁ βυζαντινός λειτουργικός τύπος καί ὁ ἀντίστοιχος λατινικός δέν εἶναι διάφορες ἐκφράσεις ἑνός καί τοῦ αὐτοῦ πράγματος, ἀλλά πλήρης διατύπωσις τῆς ὀρθῆς, ἢ μή, θεολογικῆς καί βιωματικῆς ἀντιλήψεως περί τοῦ μυστηρίου τῆς θείας οἰκονομίας. Ἡ ὀρθότης αὐτή δέν περιορίζεται μόνον εἰς τά εὐχαριστιακά εἶδη ἢ τίς μυσταγωγικές πράξεις καθαγιασμοῦ αὐτῶν, ἀλλά εἰς ὅλην τήν λειτουργική ἀνάπτυξιν.

Ἡ διαφοροποίησις τοῦ συμβολισμοῦ τῆς Λειτουργίας μεταξύ τῆς Ὀρθοδοξίας καί τῶν ἄλλων ὁμολογιῶν εἶναι ἀνυπολόγιστος. Ὅμως, ὁ συμβολισμός αὐτός δέν εἶναι ἕνα δευτερεύον στοιχεῖον, δέν εἶναι μία δραματουργική ἐπένδυσις τῶν λειτουργικῶν δρωμένων, διότι τό σύμβολον εἶναι ἢ φανέρωσις μιᾶς πραγματικότητος, ἢ ὁποία, καίτοι εἶναι παροῦσα, κρύπτεται. Καί τό λειτουργικό σύμβολον εἶναι ἢ ἔμπρακτος διατύπωσις τῆς πίστεως, τήν ὁποίαν ἔχει ἢ Ἐκκλησία περί τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ, καί ἢ ὁποία ἐκφράζει τήν προσδοκίαν αὐτῆς ἐκ τῆς θείας οἰκονομίας.

Ὁ χαρακτῆρας τῆς θείας Λειτουργίας, ὡς θυσίας, εἶναι ἰδιαιτέρας σημασίας διά τούς ὀρθοδόξους. Ἡ θεία Εὐχαριστία προσφέρεται ὡς ἀνάμνησις τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ ἐπί τοῦ Γολγοθᾶ. Ὅμως, ἢ ἀνάμνησις αὐτή δέν εἶναι μία ἀπλή ὑπενθύμησις τῆς ἱστορίας τοῦ θείου Πάθους.

Ἡ λειτουργική ἀνάμνησις, κατά τήν ἀντίληψιν τῶν ὀρθοδόξων, σημαίνει τήν **ζῶσα παρουσία**, σημαίνει τήν **μετάδοσι χάριτος καί ζωῆς** εἰς τήν σύναξιν τῶν πιστῶν. Ἔτσι, ἢ σύναξις αὐτή καθίσταται σύγχρονος ὄλων τῶν ἱστορικῶν γεγονότων τῆς ἀπολυτρώσεως. Καθ' ἢν στιγμὴν ἢ Ἐκκλησία ιερουργεῖ τό μυστήριον τῆς σταυρικῆς

θυσίας, ἡ σύναξις τῶν πιστῶν ἐνουμένη μετὰ τοῦ ζῶντος ἐσταυρωμένου Χριστοῦ, κατακλύζεται ὑπό τῆς χάριτος τῆς Ἀναστάσεως, καί ἔτσι συμπίπτει μετὰ τῆς ἐνδόξου παρουσίας Αὐτοῦ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως.

Ἡ θυσία τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς Ὁρθοδοξίας, δέν περιορίζεται εἰς τὰ πάθη καί τόν θάνατον Αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ἀλλά περικλείει ἀπαραιτήτως ὅλην τὴν ἐπίγεια ζωὴ τοῦ Θεανθρώπου.

Ὑπὸ τὰ εὐχαριστιακά εἶδη τοῦ ἄρτου καί τοῦ οἴνου παρίσταται ζῶν αὐτός ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ὁ γεννηθεὶς ἐν σπηλαίῳ, ὁ ἐν Ἰορδάνῃ βαπτισθεὶς, ὁ μεταμορφωθείς ἐν δόξῃ ἐπὶ τοῦ ὄρους Θαβώρ, ὁ ἐπὶ πῶλον ὄνου καθεσθεὶς, ὁ νίψας τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, ὁ ἐν ὑπερώῳ τελέσας τὴν παράδοσιν τῶν ὑπερφυῶν μυστηρίων, ὁ ἐμπτυσθεὶς καί κολαφισθεὶς, ὁ σταυρωθεὶς, ὁ τριήμερος ἀναστάς, ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ὁ πέμψας τὸ πανάγιον Αὐτοῦ Πνεῦμα πρὸς πλήρη δοξασμόν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

Ἔτσι, ἡ ὀρθόδοξος θεία Εὐχαριστία εἶναι, διὰ τὴν σύναξιν, ἡ πλήρης ἀποκατάστασις, τὴν ὁποίαν αὐτὴ προσδοκᾷ κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Κυρίου παρουσίαν.

Ἡ θεία Λειτουργία εἶναι τὸ ἀληθές Πάσχα, ἡ μετάβασις ἀπὸ τοὺς ἐπιγείους ὄρους ζωῆς πρὸς μίαν πλήρη καί ὀλοκληρωτικὴ μετοχὴ τῆς αἰωνιότητος τοῦ Θεοῦ.

Ὑπ' αὐτέσ τῖς προϋποθέσεις, ἡ διαφορὰ τῆς θείας Εὐχαριστίας τῶν ὀρθοδόξων ἀπὸ ἐκείνην τῶν ἄλλων λεγομένων «ἐκκλησιῶν» (ὁμολογιῶν) εἶναι ἀσύγκριτος, ὅσον ἀσύγκριτος εἶναι ἡ ζῶσα πραγματικότης πρὸς στοιχεῖα ὁμοιάζοντα μέ αὐτήν.

Δι' ὃ καί ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι, κατὰ τὴν βυζαντινὴ συνοδικὴ διαγνώμη, «οὐ μεταλαμβάνομεν» τὰ εὐχαριστιακά δῶρα τῶν Λατίνων, διότι «οὐκ εἰσιν» σῶμα καί αἷμα Χριστοῦ, ἀλλὰ καί «οὐ ρίπτομεν», δέν πετοῦμε, διότι «ἀνεγνώσθησαν ἐπ' αὐτοῖς τὰ κυριακά λόγια».

(Πηγή: enromiosini.gr)